

КНИГИТЕ ИСКАТ ДА СА СВОБОДНИ!

гл. ас. д-р Любомира Парижкова, УНИБИТ, E-mail: ljubomirap@abv.bg

Представете си само — целият свят е една библиотека! — възкликва един от буккросърите в мрежата. Предполагам ви се случвало да намерите в някое уютно заведение, в автобус, на пейка в парка книга със странен надпис, който те призовава да я прочетеш и после отново да я пуснеш на свобода! Става дума за буккросинг.

Явлението буккросинг възниква в САЩ, където през март 2001 г. Рон Хорнбейкър, компютърен специалист, решава да остави своя книга за непознати читатели. Едноименният сайт www.bookcrossing.com стартира през април 2001 г.

Bookcrossing е мрежа за свободно обменяне на книги, създадена от почитатели на книгата, която завладява цял свят. Думата “bookcrossing” вече е добавена в Оксфордския речник и означава: *практиката да оставяш книга на публично място, за да бъде взета и прочетена от някой друг, който след това отново да я остави.*

Терминът **Bookcrossing** буквално означава място, където се пресичат пътищата на книгите. Идеята е да „освободиш” прочетена от теб книга, като я оставиш на някоя гара, в телефонна кабинка, кафене или на седалка в автобус или маршрутка, за да я намери и прочете някой след теб, а после на свой ред да я *освободи*.

В защита на идеята за буккросинг е мнението на Рос Лемана, писател и филмов сценарист (Час пик, 1998): *Bookcrossing.com е прекрасна, но доста позакъсняла идея. Представете си само какво щеше да бъде, ако можехме да проследим движението на първото фолио на Шекспир, на библията на Гутенберг, на първото издание на “Големият сън”... Е, пукнете се от завист, господа Шекспир, Гутенберг и Чандлър — щом беше отпечатано първото издание с твърди корици на моя скромн дебютен роман, пуснах по света три екземпляра от него, снабдени с етикет и BCID¹. Та, ако се натъкнете на копие на Acid Test, моля да го прочетете, да споделите впечатленията си на сайта и да го предадете нататък”.*

Противниците на този феномен гледат на книгата като на скъпа, трудно достъпна стока, чието притежаване е лукс, поради това оставянето на книги се възприема като екстравагантност и дори странност.

Буккросърите създават своя територия — виртуална, те са членове на едно общество и споделят една и съща любов — любов към книгите. Те формират собствена култура и свой речников апарат. Например, **кросинг зона** е място, чийто собственик или управител е съгласен на територията на неговото заведение да бъдат освобождавани книги. Някои такива в София са „Апартаментът”, „Магазин за време и чай” (Княз Борис I 65), къща-музей „Панчо Владигеров” (Лозенец, ул. Якубица), „Кривото” до Софийския университет, пицериите „Уго” и „Дон Домат”, автобус 280, Клуб “Малееви”. Аз лично съм вземала книга от Coffee House на ул.

¹ Bookcrossing ID numb^o

Release and Reading Challenges — се свързва с групови четения или освобождаване на книги с предварително зададена тематика или мотив. Например, книги с имена на цветове в заглавията, свързани с определени географски места, природни явления, букви от азбуката и т.н.

Основната философия на това явление е, че се залага повече на функцията на книгата да доставя наслада и е за хора, които са преодолели в себе си егоизма и чувството си на собственост над предметите и вещите. Освобождавайки книга, в действителност ти се отказваш от колекционерската си страст да трупаш. Така използваш текста пълноценно и без егоизъм.

Книгата не е само приятел, а тя ти помага да откриеш нови приятели! — казва писателят Хенри Милър.

Букросинг се прави от 895 228-те букросъри от 132 страни, които са регистрирали 6 671 580 книги (по данни от ноември 2010 г.). В челната десетка от най-активни в тази дейност са страните:

1. САЩ 29%
2. Германия 16%
3. Великобритания 13%
4. Холандия 11%
5. Финландия 10%
6. Канада 8%
7. Австралия 5%
8. Франция 4%
9. Португалия 3%
10. Испания 1%

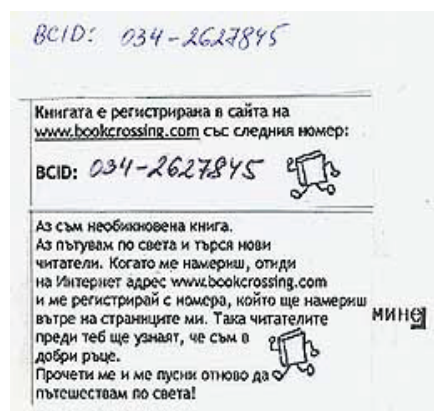
Книгите искат да са свободни! — е мотото на българския сайт <http://bookcrossing.hit.bg/>.

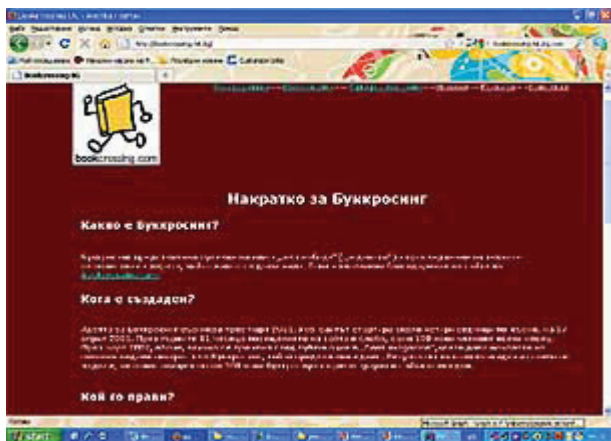
Букросинг си има почитатели и във facebook в България — 87 участници. Букросърите в България са под 200, като най-активни са в София, Пловдив, Варна. От Велико Търново са регистрирани 7 букросъра, но затова пък се включват в световната инициатива „Пътуваща книга”. По идея на студенти от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, които учат в специалността по „Библиотекознание и масови комуникации” в деня на книгата и авторското право — 23

6-ти септември книгата на голямата българска съвременна писателка Теодора Димова „Емине”.

За да се означи книгата ѝ се слага букросинг идентификационен номер — **BCID** (Bookcrossing ID number). Букросърите поставят своя номер върху книгата и я освобождават, след това следят в сайта при кого е отишла книгата и послед къде ще отиде. Върху освободените книги пише горе-долу следното:

Системата, при която хора, които се интересуват от една и съща книга, си я препращат един на друг по пощата, след като са я прочели се нарича **Bookring**. Към жаргона на почитателите на букросинга трябва да прибавим и **Bookray** — същото като при Bookring, но вместо накрая книгата да се върне при собственика си, тя продължава да се предава, докато има желаещи да я прочетат.

април са призовани търновци да *освободят* свои книги. „Смисълът на тази инициатива е да дадем нов живот на книгите, които веднъж сме прочели и втори път няма да отворим” — казва една от инициаторките.

Източници

1. www.bookcrossing.com
2. <http://bookcrossing.hit.bg/>